

**Ter 'advisering aan de gemeenteraad' voor de
commissievergadering van**

31 oktober 2019

Portefeuille **35**
Agendapunt **0**
Datum besluit B&W **24 september 2019**

Onderwerp

Hoofdlijnenbesluit inrichting Buurteams Amsterdam

De commissie wordt gevraagd aan de gemeenteraad het volgende advies uit te brengen

1. Kennis te nemen van de wethoudersbrief *inrichting Buurteams Amsterdam en uitvraag voor dienstverlening aanvullende ondersteuning Wmo 2021* waarin:
 - een toelichting wordt gegeven van een nieuw stelsel van sociale zorg in Amsterdam vanaf 2021, waarbij Amsterdam de beweging maakt van vier naar twee herkenbare, lokale en naast elkaar opererende teams in het sociaal domein: de Buurteams Amsterdam en de Ouder- en Kindteams.
 - wordt toegelicht dat vanaf 2021 Buurteams Amsterdam de plek worden waar volwassenen terecht kunnen met al hun ondersteuningsvragen. Voor ouders en kinderen blijven de Ouder- en Kindteams bestaan;
 - wordt toegelicht dat de dienstverlening die in het nieuwe stelsel niet door Buurteams Amsterdam en de Ouder- en Kindteams zal worden uitgevoerd, in samenhang met de beide teams wordt georganiseerd;
 - in het tweede deel van de brief daarom de principes worden toegelicht die ten grondslag liggen aan het besluit 'Uitvraag voor dienstverlening aanvullende ondersteuning Wmo: Ambulante ondersteuning, Dagbesteding, Hulp bij het huishouden, Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen en Logeeropvang 2021 tot 2027.'
2. In te stemmen met de doorontwikkeling van het stelsel van sociale zorg in de wijk (Ouder –en Kindteams en Buurteams Amsterdam) met de volgende contouren:
 - a. De OKT's en de nieuw te vormen Buurteams Amsterdam vormen vanaf 2021 de zorginfrastructuur in de wijken en buurten. Volwassenen zijn welkom bij het Buurteam Amsterdam; ouders en kinderen bij het OKT. De teams gaan nauw met elkaar samenwerken.
 - b. De samenwerking en verbinding tussen Buurteams Amsterdam en het professionele en informele netwerk van de sociale basis wordt geborgd en verstevigd. De sociale basis is gescheiden van de buurtteams en de OKT's georganiseerd en betreft de laagdrempelige, informele en veelal collectieve basisvoorzieningen in de stadsdelen.
 - c. De aanpak multiproblematiek (meervoudig complexe problematiek) krijgt een plek in de opdracht aan de beide teams. Inwoners met multiproblematiek kunnen terecht bij het OKT en de nieuwe buurtteams. Als de problemen te complex zijn kunnen de professionals in de teams zich wanneer nodig laten bijstaan door experts uit de gespecialiseerde zorg. De huidige Samen DOEN-organisatie zal hiermee opgaan in het OKT, Buurteams Amsterdam en de aanvullende specialistische ondersteuningsstructuur.
 - d. De samenwerking tussen Buurteams Amsterdam en andere maatschappelijke partners in de stad wordt verbeterd. Onder meer met:

- I. Aanbieder Wmo en Jeugdhulp
 - II. Onderwijsinstellingen
 - III. Huisartsen en wijkverpleegkundigen
 - IV. Veiligheidspartners
 - V. GGZ
 - VI. Woningcorporaties
3. In te stemmen met het vormgeven en ontwikkelen van Buurtteams Amsterdam langs de volgende uitgangspunten:
- a. Het vormen van Buurtteams Amsterdam gebeurt gefaseerd. In 2021 wordt een belangrijk deel van de Wmo-dienstverlening, de Schuldhulp en het Sociaalraadslidenwerk georganiseerd in Buurtteams Amsterdam. Gezien de grote opgave die er ligt om meer mensen naar werk te leiden (raadsbrief Meer kans op werk, 16 mei 2019) wordt er voor gekozen om per 1 januari 2021 nog geen activeringstaken op te laten gaan in de buurtteams. In 2021 wordt besloten welk deel van de activering wordt toegevoegd aan Buurtteams Amsterdam en welk deel beschikbaar blijft voor de Werk-opgave. Buurtteams Amsterdam zal wel de toegang zijn voor volwassen Amsterdammers. Dit betekent dat klantmanagers activering bij voorkeur op dezelfde locatie werken als de buurtteams, te starten in de ontwikkelbuurten Noord, Nieuw-West en Zuidoost. Op deze manier wordt gewerkt aan de coalitieopdracht Kansengelijkheid waar integraal werken een belangrijk uitgangspunt is.
 - b. De naam, inhoud, samenstelling en werkwijze van alle buurtteams worden vastgesteld door de gemeente en zullen op hoofdlijnen gelijk zijn. Zo zijn de teams overal in de stad herkenbaar en vindbaar en kunnen Amsterdammers overal dezelfde ondersteuning kunnen vinden. Er is daarnaast ruimte voor de teams om gericht op specifieke vraagstukken in de wijk aanvullend aanbod te organiseren.
 - c. In de generalistisch werkende teams werken ervaren en goed gekwalificeerde professionals. Er wordt veel van deze professionals verwacht om dit nieuwe, brede werk vorm te geven. De professionals van Buurtteams Amsterdam werken generalistisch naar de Amsterdammer: zij hebben een brede kennis en werkhouding en benaderen de vragen van de inwoner in samenhang. De professionals zijn specialistisch opgeleid: ze brengen expertise en ervaring vanuit een specialisme binnen het team. De ondersteuning door Buurtteams Amsterdam sluit aan op de leefsituatie en leefwereld van (kwetsbare) Amsterdammers.
 - d. De Buurtteams Amsterdam leveren individuele ondersteuning aan Amsterdammer, te weten:
 - i. Informatie en advies over dienstverlening door Buurtteams Amsterdam, activiteiten in de buurt, wonen, inkomen, werk.
 - ii. Een breed vraagverhelderingsgesprek en het maken van een integraal plan. Het voeren van regie over het integrale plan voor zover de cliënt daar niet toe in staat is.
 - iii. Ondersteuning en activering op sociale levensdomeinen, zoals problemen rond werk en schulden, in samenwerking met de sociale basis, veiligheid, werk, participatie, inkomen en wonen.
 - iv. Toe leiden naar aanvullende ondersteuning zoals hulp bij het huishouden, maatschappelijke opvang en beschermd wonen, stedelijk aanbod ambulante ondersteuning en dagbesteding

-
- v. De nog te vormen buurtteamorganisatie organiseert op de schaal van het stadsdeel het sociaal raadsliedenwerk en de (specialistische) schuldhulp. Deze staat ter beschikking van de professionals van de Ouder- en Kindteams en Buurtteams Amsterdam.
 - e. De buurtteams werken nauw samen met gemeentelijke professionals op de gebieden wonen, inkomen en werk, die ook gebiedsgericht zijn georganiseerd. Zo kunnen de teams toe leiden naar:
 - Aanvullende inkomensondersteuning
 - Werk- en re-integratietrajecten en instrumentaria (WPI)
 - Woonurgenties
 - f. Buurtteams Amsterdam levert een bijdrage aan duurzame netwerksamenwerking die concreet en aantoonbaar leidt tot betere ondersteuning van Amsterdammers.
 4. In te stemmen met het voorbereiden van de uitvraag voor dienstverlening in zeven percelen (op de schaal van zeven stadsdelen) voor de Buurtteams Amsterdam. Hierbij spelen de volgende overwegingen en aandachtspunten:
 - a. De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het realiseren van de door de gemeente vastgestelde optimale samenstelling en spreiding van de teams over de buurten in het stadsdeel.
 - b. De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor zowel de realisatie van generalistisch werkende teams op buurtniveau, als voor het organiseren van de het sociaal raadsliedenwerk en de (specialistische) schuldhulp op de schaal van het stadsdeel binnen de eigen organisatie.
 - c. In de uitvoering van het werk werkt de opdrachtnemer nauw samen met de door de gemeenten gecontracteerde partners in de sociale basis en met de partners in het gebied zoals genoemd in beslispunt 3d.
 - d. De opdracht of subsidie wordt verstrekt voor een periode van zes jaar, van 2021 tot 2027, met periodieke evaluatiemomenten. Op deze manier wordt gewerkt aan een stabiele sociale ondersteuningsstructuur in Amsterdam, gebaseerd op partnerschap en ontwikkeling met maatschappelijke partners die dit samen met de gemeente uitvoeren.
 - e. De partij die zich inschrijft voor een opdracht kan geen aanvullende of specialistische ondersteuning bieden in Amsterdam om zo een onafhankelijke positie ten opzichte van het specialistische aanbod te waarborgen.
 - f. De opdracht aan Buurtteams Amsterdam om integrale ondersteuning te leveren vraagt ook van de gemeente eenduidigheid in de aansturing door de ambtelijke organisatie
 5. In te stemmen met het laten opgaan van de algemene cliëntondersteuning in de Buurtteams Amsterdam en het daarnaast handhaven van het stedelijke aanbod van onafhankelijke cliëntondersteuning.
 6. Kennis te nemen van het voornemen om in de nadere besluitvorming over Buurtteams Amsterdam, die eind 2019/begin 2020 aan het gemeentebestuur wordt voorgelegd, een uitwerking van de verdeling van middelen voor de sociale basis, de buurtteams en de aanvullende zorg op te nemen. Dit voorstel wordt na instemming van het college technisch verwerkt in de Voorjaarsnota 2020.
 7. Kennis te nemen van de belangrijkste risico's en opdracht te geven voor verdere uitwerking van beheersmaatregelen:
 - a) Risico: korte implementatietijd voor de vorming van Buurtteams Amsterdam. Beheersmaatregel: er wordt een faseringsplan voor de geleidelijke invoering en ontwikkeling van Buurtteams Amsterdam opgesteld; deze wordt meegenomen in de verdere uitwerking en besluitvorming rondom de buurtteams.

- b) Risico: onvoldoende tijd/aandacht voor het behouden van bestaande goed functionerende structuren waardoor bestaande infrastructuur verloren gaat.
Beheersmaatregelen: in beeld brengen best practices en maken van contractafspraken over behoud infrastructuur (o.a. op het gebied van schulphulpverlening).
 - c) Risico: verlies van draagvlak bij aanbieders en professionals.
Beheersmaatregel: betrekken van adviesraden, ervaringsdeskundigen en aanbieders.
 - d) Risico: overdracht van bestaande cliënten naar andere aanbieders met gevolgen voor de zorgcontinuïteit.
Beheersmaatregel: faseringsplan voor overdracht bestaande cliënten en instroom nieuwe cliënten.
 - e) Risico: werknemers van bestaande aanbieders raken hun huidige baan kwijt en/of kiezen voor een andere werkgever.
Beheersmaatregel: arbeidsmarktverkenning door SIGRA waarbij het advies van SIGRA wordt meegenomen in de nadere besluitvorming en de plannen voor de implementatie van de buurtteams.
 - f) Risico: extra kosten in de opstartfase en in het eerste jaar: mogelijk deels dubbele voorzieningen door gefaseerde overdracht cliënten.
Beheersmaatregelen: risico meenemen bij de gunning van de opdracht, monitoringsafspraken en afspraken over de overdracht van cliënten. Eventuele financiële consequenties nemen we mee in de daarvoor bestemde P&C producten.
8. Kennis te nemen van het vervolgproces van de besluitvorming en voorbereiding van Buurtteams Amsterdam.
-

Wettelijke grondslag

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
 - Jeugdwet 2015
 - Participatiewet 2015
 - Artikel 160 lid 1 onder a en b en artikel 169 lid 2 van de Gemeentewet
-

Aanvullende informatie commissie

n.v.t.

Uitkomsten extern advies

Wmo-adviesraad

Op 9 augustus 2019 heeft de Wmo-Adviesraad advies uitgebracht over de doorontwikkeling wijkteams van morgen - inrichting Buurtteams Amsterdam. Onderstaand treft u het advies, vergezeld van reactie namens gemeente Amsterdam.

Algemeen:

- "Positief is de Raad over de voorgestelde opzet van de Buurtteams. Op deze manier komt advisering, ondersteuning en zorg dicht bij de Amsterdammers en hun sociale basis. De Buurtteams kunnen zo inspelen op de diversiteit in de buurt en de specifiek daarmee samenhangende problematiek. Herkenbaarheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van de teams zijn zeer belangrijk."

-
- “De Wmo-Adviesraad is positief over het dicht bij de burger en zijn sociale basis organiseren van de generalistische zorg en ondersteuning in het sociale domein.”

Aandachtspunten Wmo-adviesraad:

- “De Wmo-Adviesraad pleit voor een geleidelijke integratie van de Buurtteams en de Ouder en Kindteams (OKT's).”
 - Reactie: Het OKT is hervormd (oprichting joint venture n.a.v. decentralisatie jeugdwet 2015 en stichting OKT sinds 2019) en dat loopt goed. Binnen het stelsel voor volwassenen met ondersteuningsvragen ondervinden we nog obstakels; daarom is de ontwikkeling van de Buurtteams Amsterdam urgent. Omdat het OKT al goed loopt worden twee teams momenteel niet samengevoegd.
- Omdat de buurtteams een ingrijpende verandering zijn die een aantal risico's met zich meebrengen adviseert de Wmo-adviesraad de Buurtteams geleidelijk in te voeren, waarbij de gemeente de continuïteit van zorg en ondersteuning goed in de gaten houdt.
 - Reactie: de gemeente Amsterdam maakt een faseringsplan waarbij de invoering van Buurtteams Amsterdam geleidelijk verloopt. Opdrachtnemers krijgen de opdracht om vanaf 1-1-2021 te starten met een gefaseerde invoering van Buurtteams Amsterdam.
- “Wij hopen dat deze reorganisatie geen groot personeelsverloop teweegbrengt en dat de cliënten niet voortdurend met andere adviseurs en begeleiders te maken krijgen.”
 - Reactie: SIGRA voert een arbeidsmarktverkenning uit over Buurtteams Amsterdam. Dit advies van SIGRA wordt meegenomen in de nadere besluitvorming en de plannen voor de implementatie van de buurtteams.
- “Het uitgangspunt dat de Buurtteams zich moeten inzetten op herstelvermogen en dat ondersteuning nooit vanzelfsprekend ongewijzigd langdurig mag zijn is onnodig kwetsend voor alle kwetsbare Amsterdammers die tegen hun wil geen herstelvermogen hebben (..)”
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
- “Het werk van de Buurtteams is zeer divers. Dat vraagt medewerkers die beschikken over vergelijkbare attitude en vaardigheden, maar zich onderscheiden in vakkennis en competentie. De grootte en samenstelling van het Buurtteam kan variëren wanneer de grootte van de buurt, de bevolkingsopbouw en de specifieke problematiek, daarom vragen. Hoge werkdruk, hoge caseload en lange wachtlijsten dreigen als de Buurtteams niet “op maat” worden samengesteld.”
 - Reactie: de gemeente Amsterdam is zich bewust van dit risico en neemt dit mee in de nadere uitwerking van de plannen.
- “Gestreefd wordt naar generalistische Buurtteams met een specialistische bovenbouw per Stadsdeel. De Wmo-Adviesraad adviseert ook stadsbreed specialistische ondersteuningsteams in te richten, die tot taak hebben mensen met een kwalitatief complexe ondersteuningsbehoefte te begeleiden.”
 - Reactie: de verdeling van taken die binnen/buiten het buurtteam landen

wordt in het najaar van 2019 verder uitgewerkt. De denkrichting is om zowel op buurt- als stadsdeelniveau dienstverlening in te richten. Bepaalde bestaande Wmo producten blijven op stedelijk niveau bestaan .

- "De Wmo-Adviesraad vraagt speciale aandacht voor de mantelzorg."
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
- "Huisartspraktijken, wijkzorg en ook andere zorgsectoren zijn geografisch vaak niet georganiseerd per buurt of wijk. De grenzen van buurt of stadsdeel worden niet zelden overschreden. Dat vergt een speciale inspanning van de gemeente om de (para)medische en overige zorgsector actief te benaderen en te informeren over hun bestaan en werkwijze van de Buurteams ook over de grenzen van buurt of stadsdeel."
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
- "Wij stellen ons voor dat de Sociale Loketten in de aanloopfase de Amsterdammers informeren over het bestaan en de werkwijze van de Buurteams. In een latere fase kan de voorlichtende taak van de Sociale Loketten overgeheveld worden naar de Buurteams, want anders zien de burgers door de bomen het bos niet meer."
 - Reactie: de verhouding tussen de sociaal loketten en Buurteams Amsterdam wordt nader onderzocht door de gemeente Amsterdam.
- "De Buurteams verzorgen de toeleiding naar de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) maar de Centrale Toegang bepaalt uiteindelijk de daadwerkelijke toegang. De Wmo-Adviesraad voorziet dat dit, als het gaat om buurtbewoners die dak- en thuisloos zijn of dreigen te worden, leidt tot conflicten. Immers als het Buurteam iemand wil plaatsen in de MO/BW maar de Centrale Toegang wijst plaatsing af dan wordt de dak- en thuisloze buurtbewoner letterlijk van het kastje naar de muur gestuurd."
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.

Het college zal de aandachtspunten van de Wmo-Adviesraad ter harte nemen en meenemen in de uitwerking van de hoofdlijnen.

Participatieraad

Op 19 augustus 2019 heeft de Participatieraad advies uitgebracht over de doorontwikkeling wijkteams van morgen - inrichting Buurteams Amsterdam. Onderstaand treft u het advies, vergezeld van reactie namens gemeente Amsterdam.

Algemeen:

- "De Participatieraad steunt de oprichting van de buurtteams. De raad vindt het een goed middel om zorg en maatschappelijke ondersteuning dichterbij de burger te brengen. Ook de samenwerking tussen zorg, onderwijs, woningcorporaties, GGZ, etc. ziet de raad als positief."
- "De Participatieraad denkt dat de opzet van de buurtteams kan slagen, maar waarschuwt voor de ingewikkelde samenwerking tussen instanties. Wat dat betreft

kan het falen van de Jeugdzorg in diverse regio's in Nederland als slecht voorbeeld gelden. Te veel instanties die elkaar tegen werken, met uiteindelijk het verkeerde resultaat; dat gevaar ligt ook bij de buurtteams op de loer."

- Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
- De Participatieraad wil bij deze wijzen op de uiterst ingewikkelde problematiek waarmee veel zorgbehoevende burgers te maken hebben. Schulden, laag inkomen, slechte gezondheid, overlast van burens, taalachterstand, problematische verslaving, klein sociaal netwerk of helemaal geen netwerk; bij sommige burgers van Amsterdam komen meerdere problemen voor. Het vergt veel geduld en kennis om iets aan deze problematiek te doen."
 - Reactie: door de multidisciplinaire samenstelling van de buurtteams wordt beoogd juist complexe ondersteuningsvragen beter te kunnen ondervangen. Door een ondersteuningsstructuur multiproblematiek in te richten wordt het aanbod in de buurtteams verstevigd. Het advies van de participatieraad wordt meegenomen in de verdere uitwerking van de plannen.
- "De Participatieraad vraagt bij deze extra aandacht voor verwarde en overlast veroorzakende personen. Zij zijn vaak moeilijk benaderbaar en niet zelden zorgmijndend."
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
- "De Participatieraad merkt in zijn contacten met Amsterdammers dat veel burgers het vertrouwen in de overheid hebben verloren. Om dit terug te winnen, kan gebruik gemaakt worden van ervaringsdeskundigen. Deze kunnen een brug slaan tussen de overheid en de wantrouwende burger."
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
- "De Participatieraad heeft in oktober 2017 zes kernwaarden opgesteld, die bij de bejegening van burgers door de overheid in acht genomen dienen te worden. Bij deze noemt de Participatieraad ze nogmaals: klantvriendelijkheid, betrokkenheid, rechtvaardigheid, respect, vertrouwen, barmhartigheid."
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.

Aandachtspunten Participatieraad:

- Pagina 1, punt 2/ii: Wie bepaalt dat de klant niet zelf de regie kan voeren over zijn integrale plan?
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
- Pagina 3, punt 4: Wie bepaalt welke onafhankelijke cliëntondersteuningsorganisaties erbij komen in de buurtteams?
 - Reactie: de gemeente en betrokken partijen zijn hierover in overleg.
- Pagina 6, ad 1: Wie bepaalt hoe licht en hoe zwaar als nodig? De raad heeft de ervaring dat de ambtenaar dan altijd beslist.

Gemeente Amsterdam

Raadscommissie voor Zorg, Jeugd, Mbo-agenda Beroepsonderwijs en Toeleiding
Arbeidsmarkt, Sport en Recreatie, Ouderen

Ter 'advisering aan de gemeenteraad'
voor de commissievergadering van 31 oktober 2019

-
- Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
 - Pagina 9: Hoe blijf je een klant volgen als deze dat niet wil.
 - Reactie: dit punt wordt meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen.
 - Pagina 13, ad 3c: Hoe is de expertise op stadsdeelniveau verdeeld? Wie gaan hier in zitten.
 - Reactie: de verdeling van taken die binnen/buiten het buurtteam landen wordt in het najaar van 2019 verder uitgewerkt. De denkrichting is om zowel op buurt- als stadsdeelniveau dienstverlening in te richten. Bepaalde bestaande Wmo producten blijven op stedelijk niveau bestaan .

Het college zal de aandachtspunten van de Participatieraad ter harte nemen en meenemen in de uitwerking van de hoofdlijnen.

Geheimhouding

n.v.t.

Uitgenodigde andere raadscommissies

n.v.t.

Datum van behandeling in gemeenteraad

6 november 2019

Stukken

Meegestuurd

Bijlage 1: wethoudersbrief inrichting Buurtteams Amsterdam en uitvraag voor dienstverlening aanvullende ondersteuning Wmo
Bijlage 2: besluit hoofdlijnen inrichting Buurtteams Amsterdam
Bijlage 3: reactie Wmo adviesraad inrichting Buurtteams
Bijlage 4: reactie Participatieraad inrichting Buurtteams
Bijlage 5: raadsvoordracht

Ter inzage gelegd

n.v.t.

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Sacha van Halder, 0683647419, s.van.halder@amsterdam.nl
